

Skriftlig årsberetning for DN Sorø

4. november 2020

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	1
Indledning	2
Bestyrelsens arbejde	2
Bestyrelsens hørings svar	2
Solcellepark ved Mørup	3
Formandskabet	4
Arbejdsgrupper	6
Ad hoc arbejdsgruppen omkring Strandtudsens i Munke Bjergby	6
Affald og Genbrug	7
Arbejdsgruppen Grøn Omstilling	8
Eventgruppen	8
Arrangementer i 2020	9
Hasselmusens beskyttelse	9
Natur- og fredningsgruppen	10
Naturpleje	11
Sags- og Plangruppen	11
Markante sager	11
Rundturen der blev væk	11
Hasselmusen skal beskyttes – Smedevej 54	12
Terrænregulering – deponering eller forbedring af driften	12
Sporgruppen	13
Vandløbsgruppen	13
Fora	14
DNs repræsentantskab	14
DNs samråd for region Sjælland	14
Frivilligcenter Sorø	14
Grønt Forum	14
Grundvandsråd i Sorø Kommune	15
IT-netværk	15
Organisationsudvalget	15
Opsamling	16

Indledning

Denne skriftlige beretning for DN Sorø er bestyrelsens gennemgang af de fleste af vores aktiviteter i det forløbne år.

Den er blevet til i et samarbejde med vores arbejdsgrupper og repræsentanter i fora, som hver for sig beretter fra sit felt. Normalt er beretningen kendetegnet ved et væld af gentagne og nye aktiviteter og initiativer. Men ikke denne gang. Den verdensomspændende Corona virus har naturligvis også sat sit præg på aktivitetsniveauet i DN Sorø i året løb, og gør det i skrivende stund stadig.

Dette være nævnt i indledningen, så det ikke behøver at indgå i gruppernes beretninger.

Billeder fra året i afdelingen kan ses her: <https://photos.app.goo.gl/Js5qzyBjGeo5t1eg9>

DN Sorø har ca. 850 medlemmer, hvoraf vi har registreret ca. 45 som aktive medlemmer. Hvert år i december gennemgår vi listen af aktive. Nogen falder fra og nye kommer til. Sådan vil det nok altid være med frivilligt arbejde. DN Sorø er en levende og dynamisk forening. Der er, som altid, brug for flere aktive, og der er opgaver nok både til hænder og hoveder.

De mange aktive medlemmer er baggrunden for, at vi er en velfungerende DN afdeling. Uden dem ville DN Sorø være langt mindre synlig. De aktive er organiseret i 10 arbejdsgrupper, som hver har en tovholder, der løbende melder tilbage til bestyrelsen og Podio, om hvad der foregår i gruppen. Podio er en digital samarbejds- og sagsstyringplatform for de aktive.

Arbejdsgrupperne er pulsen i foreningen. Med arrangementer, ture og faglige udspil er de uvurderlige for os. Der skal derfor lyde en tak til alle, der hver på sin måde, yder en indsats for DN Sorø. Denne skriftlige beretning suppleres af en mundtlig beretning, som formanden aflægger på Årsmødet onsdag den 4. november 2020.

Bestyrelsens arbejde

Bestyrelsen leder den lokale afdeling og træffer de beslutninger, som er med til at fremme foreningens formål på lokalt plan. Den har 12 medlemmer og holder møde en gang om måneden bortset fra juli. Suppleanter og øvrige aktive indbydes altid til at deltage i møderne, hvor der gennemsnitlig deltager 8 – 14 personer, det kan være bestyrelsesmedlemmer, suppleanter eller interesserede aktive medlemmer. Det flotte fremmøde betyder, at debatter og beslutninger bygger på indsigt og nuancer, og giver formanden et solidt mandat, når DN Sorøs synspunkter skal tegnes i offentligheden.

DN Sorø får ofte henvendelse om sager vi bør se på. Bestyrelsen drøfter alle henvendelse og afgør om det er noget vi skal gå videre med. I bestyrelsens overvejelser indgår om problemstillingen påvirker DNS interesser dvs. natur, miljø og grøn omstilling, om den har en vis størrelse og har almen interesse.

En gang om året indbyder bestyrelsen til et social arrangement for de aktive, der byder på lidt at spise og mulighed for samvær, hvor det sociale og den uformelle dialog er i højsædet.

Bestyrelsens hørings svar

Bestyrelsen har i løbet af året sendt flere høringssvar til relevante myndigheder. Oplægget er normalt kommet fra formandskabet på baggrund af input fra en eller flere arbejdsgrupper eller enkeltmedlemmer. Alle høringssvar kan ses på DN Sorø's hjemmeside: <https://soroe.dn.dk/>

Solcellepark ved Mørup

Et eksempel på høringssvar er DN Sorø's kommentarer til forhøringen vedr. en 240 hektar stor solcellepark ved Mørup nær Fjenneslev.

I kommentaren anerkendte DN Sorø behovet for at opstille solceller, som led i den grønne omstilling, men insisterede på, at disses placering og naturhensyn skal gå hånd i hånd.

Vi ser derfor som udgangspunkt positivt på solcelleanlæg placeret i det åbne land, når de er beliggende udenfor særligt værdifulde landskaber, større uforstyrrede områder og naturligvis ikke placeres i fredede eller på anden måde naturbeskyttede arealer. Derudover er DN Sorø's holdning til anlægget ved Mørup, at

- Der etableres bæltter af beplantning langs alle ydre trådhegn, også ud mod motorvejen. Dels for at skjule solcelleanlægget i landskabet, dels for at sløre trådhegnet samt for at understøtte den naturlige biodiversitet i området.
- Randbeplantningen skal bestå af hjemmehørende egnstypiske træer og buske og vedligeholdes på en måde, som tager hensyn til den bestående flora og fauna.
- Der skal etableres sluser, så mindre dyr, som ræv og hare, kan komme ind og ud af området, ligesom der skal etableres korridorer, så større dyr kan passere området.
- Beplantningen i anlægget skal holdes nede ved hjælp af afgræssende dyr, og der må ikke anvendes sprøjtegifte.
- Området skal plejes, så der bliver plads til en blomsterrig flora for at understøtte insekters liv.
- Ved den beskyttede del af Frøsmose Å skal beskyttelseslinierne på 150 meter respekteres. Ligesom § 3 beskyttede naturtyper på arealet skal sikres med en respektafstand på 10 meter.
- Allé træerne langs Mørupvej skal bevares i fuldt omfang.
- Skovbyggelinjerne skal respekteres i det omfang det giver mening
- Solcellepanelerne rengøres uden brug af kemikalier, kun med regnvand
- Med en udstrækning på 240 hektar bliver solcelleanlægget så stort og dominerende i landskabet, at der bør udarbejdes en såkaldt miljøkonsekvensvurdering (VVM-redegørelse). Denne skal fortage en objektiv, samlet og tværgående analyse af anlæggets sandsynlige og væsentlige indvirkning på miljø, flora, fauna, menneskers sundhed mv.

DN Sorø har endvidere opfordret til, at der udarbejdes en samlet plan for, hvor i Sorø Kommune en placering er mulig og ønsket. Vi opfordrer også til, at kommunen på forhånd opstiller objektive krav til lokalisering af solcelleanlæg.

F.eks., at det ikke må ligge i områder, som i kommuneplanen er udpeget til større uforstyrrede eller sammenhængende landskaber. At anlægget skal respektere sø- og å-beskyttelseslinierne og at det ikke placeres i fredede eller på anden måde naturbeskyttede arealer. Placeringen skal også tage højde for, om det vil påvirke et Natura 2000 område ligesom det naturligvis ikke må have en negativ effekt på en såkaldt bilag IV beskyttet art.

Endelig opfordrer vi Sorø Kommune til at arbejde for en samlet regional planlægning for placering af anlæg, så vi sikrer, at de mindst sårbare arealer bliver udnyttet først.

Formandskabet

Formandsskabet består af formanden, Niels Hilker, og næstformanden, Rolf Lehrmann, og håndterer alt omkring kommunikation med omverdenen, dvs. forholdet til pressen, hjemmesiden, sociale medier, Podio-arbejdet, arbejdet med et nyhedsbrev, samt forberedelse af afdelingens bestyrelsesmøder og årsmødet, herunder indsamling af status fra arbejdsgrupper og fora til årsberetningen.

Formandskabet arbejder løbende med kommunikationen, bl.a. indenfor nedenstående kategorier:

Podio: Formandskabet sørger for at alt det, som DN Sorø arbejder med, det være sig myndighedsafgørelser, opfølgning på disse, dokumenter, intern og ekstern kommunikation, billeder, møder, mails og ture bliver gjort tilgængeligt for alle de aktive i DN Sorø via DN Sorøs arbejdsrum i IT-værktøjet Podio.

Nyhedsbrev: Formandskabet sørger for at der udsendes nyhedsbreve dækkende arbejdet i DN Sorø. Nyhedsbrevet udsendes til alle, som ønsker at modtage det, ca. en gang hver måned. I løbet af det indeværende år er der således udsendt 12 nyhedsbreve. Statistikkerne viser, at nyhedsbrevene udsendes til omkring 610 personer, som abonnerer på afdelingens nyhedsbrev og viser også, at mellem 35% og 50% af modtagerne åbner mailen, mens omkring 10% klikker videre til hjemmesiden, hvis der kan læses videre der. Disse tal viser, at der er meget stor interesse for afdelingens arbejde.

Pressekontakt: DN Sorø har flere gange været i direkte kontakt med pressen, og bliver generelt behandlet godt og kan få vores historier gengivet, ligesom pressen møder frem ved flere af vores arrangementer.

Efter hvert bestyrelsesmøde orienteres de lokale medier om markante beslutninger, enten i form af pressemeddelelser eller i form af læserbreve. Alt i alt er der et meget positivt samarbejde med de lokale medier. DN Sorøs medie-kontakter kan ses på hjemmesiden.

Hjemmeside: DN Sorø videreudbygger løbende sin hjemmeside (<http://soroe.dn.dk/>). Hjemmesiden indeholder pt. 143 enkeltsider og besøges ugentligt ca. 550 gange, hvilket er mere end en fordobling på 1 år, givetvis baseret på et ønske fra brugerne for at lære mere om naturen i Sorø.

Information: Formandskabet behandler alle indkomne mails til DN Sorø og sikrer, at der bliver reageret på alle, hvor der er behov. Siden december 2012 har DN Sorø modtaget over 3600 mails.

Endvidere sammensætter formandskabet dagsordenen for bestyrelsesmøderne og udsender efter møderne et beslutningsreferat til alle aktive.

Facebook: DN Sorø er på facebook som en NGO-gruppe under navnet: DN Sorø. Vi har medio september 2019 i alt 319 følgere. Vi har fået rigtig meget response, når vi har boostet arrangementer og holdninger til facebookbrugere, som har vist interesse for natur, klima og grøn omstilling.

Den konstituerede bestyrelse med suppleanter efter årsmødet d. 6. november 2019:

Fra venstre: Nils Kruse, Jan E. Pedersen, Simone Fie Andersen (suppleant), Ragnhild Lindsø, Michael Torp (suppleant), Lena Bau, Niels Levinsen, Jan Woolthead, Henning Bussenius-Larsen, Armin Vauk, Signe Friis Jørgensen, Niels Hilker (formand), Jeppe Jørgensen, Rolf Lehrmann (næstformand).

Kun suppleanten Kirstine Dahl mangler på fotoet.

Arbejdsgrupper

Ad hoc arbejdsgruppen omkring Strandtudsens i Munke Bjergby

Tovholder: Rolf Lehrmann. Deltager i arbejdsgruppen: Jan Woolhead

I sommeren 2019 blev DN Sorø gjort opmærksom på, at der fra Region Sjælland var udsendt en partshøring om en ny gravetilladelse i de grusgrave ved Munke Bjergby, hvor der er konstateret strandtudsens. Regionen udsender ikke den slags høringer til DN afdelingerne, hvilket synes dybt forkert, især når gravetilladelsen omfatter bestemmelser omkring en udrydningstruet bilag IV art som Strandtudsens.

DN Sorø fik straks sendt et høringssvar til Regionen, men da vi i den endelige gravetilladelse kunne konstatere, at der forsat ikke blev taget de nødvendige hensyn til strandtudsens, påklagede DN Sorø i slutningen af september 2019 gravetilladelsen til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Reaktionen fra indvinderen, NCC, var prompte, idet NCC indkaldte alle parter, dvs. DN Sorø, Region Sjælland og NCC ansvarlige, til et møde i grusgraven ved Munke Bjergby, for at finde en løsning, således at DN ville trække klagen.

DN Sorø nedsatte en arbejdsgruppe, som sammen med parterne skulle forsøge at finde en løsning, som primært skulle sikre fremtiden for strandtudsens i den store grusgrav.

NCC var meget opsat på at finde en løsning, for at kunne fortsætte med indvindingen i grusgraven, samtidig med at de ville bruge hensynet til strandtudsens i deres markedsføring, se denne artikel fra NCC:

<https://www.ncc.dk/medier/nyheder/sjalden-tudse-far-nye-vandhuller/>.

Hverken Region Sjælland eller Sorø Kommune viste interesse for at gå aktivt ind i arbejdet med at sikre strandtudsens yngle- og fourageringsområde.

Efter mange principielle diskussioner i DN Sorø indgik vi en aftale med NCC om en plan for, over de næste år, at få etableret nye ynglesøer i grusgraven. Planen ville forhåbentlig kunne lokke strandtudsens til at flytte sit yngleområde på tværs af den store grusgrav, til mere sikre områder på NCC's eget område i den vestligste del af grusgraven.

På baggrund af denne aftale valgte DN Sorø at trække klagen fra klagenævnet, hvorfor den udsendte gravetilladelse fra Regionen altså er den gældende. I foråret 2020 opfyldte NCC 1. del af aftalen, ved at foretage skrab af 2 vandhuller mere vestpå i grusgraven, et arbejde som DN Sorø var observatør på.

Det nygravede vandhul, specifikt tilegnet strandtudsens

Strandtudserne kvitterede ved kort tid efter at indfinde sig i de nøgne vandhuller og fylde dem med æg og senere haletudser.

Der er fortsat en god dialog mellem DN Sorø og NCC om planerne for en fortsat flytning af vandhullerne mod vest i grusgraven, en plan som strandtudserne synes at billige. Arten foretrækker så absolut nygravede, gerne temporære, vandhuller, helt uden vegetation og rovdyr.

På sigt ønsker DN Sorø at få inddraget Kommunen, Regionen og gerne Naturstyrelsen i en plejeplan og pleje, når grusgraven er færdiggravet og ejerskabet af området overgår til ny ejer.

I den forbindelse deltager DN Sorø i DNs råstofnetværk, som er aktiv i arbejdet med at etablere en egentlig råstofpolitik i DN regi, bl.a. med fokus på bilag IV arter i råstofgravene og efterbehandling efter gravning samt efterlivet, når udvindingen er færdig og områderne overgår til ny brug, evt. nye ejere.

Affald og Genbrug

Tovholder: Linda Nielsen. Deltagere i arbejdsgruppen: Jan E. Pedersen, Signe Friis Jørgensen, Søren Mogensen, Ragnhild Lindsø, Rolf Lehrmann.

Affaldsgruppens formål er at gøre opmærksom på, at det er en rigtig dårlig ide, at smide affald i naturen. Det er bestemt ikke vejen til at blive affaldshelt. Tværtimod. Man kan kalde sig affaldshelt, når man er med til at forebygge at affaldet ender i naturen eller når man er med til at rette op på skaden, ved at samle affald op, der er kastet i naturen. Det sidste er der flere og flere der gør, og det er i sig selv en succes.

Desuden sætter affaldsgruppen spot på konsekvenserne af at affald ender i naturen.

Gruppen var tidligt ude med at forberede en affaldsindsamling i foråret. Efter den planlagte dag blev aflyst grundet corona, kørte vi i gruppen med en plan A og B.

Plan A var affaldsindsamling sammen med Folkemødet, mens plan B var en almindelig affaldsindsamlingsdag lørdag den 19. september.

Den nye lidt besværlige situation, satte nye ideer i gang. Flere af dem blev realiseret:

Vi fik etableret et samarbejde med World Clean Up day. WCU day

Vi fik lavet et flot banner: Træt af skrald i Sorøs natur.

Vi fik lavet en udstilling om forskelligt affalds nedbrydningstid.

Vi fik lavet et affaldshelatediplom.

Affaldsindsamlingsdag den 19. september, blev efter plan B. Det blev en god dag med ca. 70 fremmødte på trekanten ved Skælskørvej/Banevej, heraf de fleste unge børnefamilier. Der var god stemning, godt vejr og vi var synlige med et flot nyt banner. Vi var oplysende med vores udstilling om affaldets nedbrydningstid i naturen. Det var sjovt for børnene, at få et diplom som årets seje affaldshelt. Og ikke mindst var vi omhyggelige med coronareglerne.

De mange fremmødte børn satte opmærksomhed på, at DN mangler børneveste. Nu bliver der syet veste om til børnestørrelse.

Der var også affaldsindsamling i Ruds Vedby, Bjernede, Fjenneslev og Vedde/Munke Bjergby. WCU stod for indsamlingen i Fjenneslev og omegn.

Mængden af affald var mindre i år end tidligere år. Vi kender ikke mængden, men vi ved at kommunen samlede ca. 40 omtrent fyldte sække op for os. Fjenneslev og Bjernede kørte selv deres affald på genbrugspladsen.

Det er takket være affaldsgruppemedlemmernes mange forskellige kompetencer, at vi er lykkedes med årets aktiviteter. Det er en gruppe hvor medlemmerne komplementerer hinandens kompetencer på en vellykket måde.

Arbejdsgruppen slapper af efter veloverstået indsamling, hvor også formanden var en flittig indsamler.

Arbejdsgruppen Grøn Omstilling

Tovholder: Armin Vauk, Katja Parlo. Deltagere i arbejdsgruppen: Leif Møller, Niels Hilker, Niels Levinsen, Andreas Leed, Jan Woolhead

Vi har gennem året arbejdet med forskellige emner, der har relevans for den grønne omstilling bredt og mere lokalt. Herunder kan nævnes:

- Foredragsarrangement med Sorø Ungdoms Projekt vedr. klimaændringer og hvordan man selv kan blive aktiv.

Onsdag d. 29.1.19 afholdt DN i samarbejde med SUP et oplæg om klima på Værkerne. Oplæggets titel var 'Klimaet sker også i Sorø', og det gennemgående tema var klimaforandringerne. Armin Vauk lagde ud med en informativ gennemgang af klimaforandringerne, Stig Lindén Søndersø fulgte efter med en fortælling om hans egen klimarejse fra almindelig forbruger til et liv med bevidste og målrettede klimavalg. Sidste oplæg var ved Sigurd Hutnik Nielsen og Caithlin Hunt, hvor de gennemgik kommunens indsatser indenfor klimaområdet. Aftenens sidste punkt var en workshop, hvor tilhørerne arbejdede med egne forventninger til kommunens arbejde og formulerede egne klimahandlinger. Det var en aften med spændende information, lydhøre deltagere og god stemning, og mange gav udtryk for et stigende behov for og vilje til klimahandling.

- Planlægning af arrangement på Akademiet omkring klimaforandringer. Indtil videre udskudt pga. Corona.
- Udarbejdelse af udtalelse mht. solcelleparker i Sorø Kommune. Udtalelsen som omtales andet sted i beretningen tager udgangspunkt i forarbejde fra GO.
- Udarbejdelse af træplantningsprojekt, der er sendt som ide til HB med henblik på helt eller delvis at kunne indgå i DN's arbejdsprogram for 2021.

Slut i september trådte Jan Woolhead tilbage som tovholder for arbejdsgruppen og lod sig erstatte af Katja Parlo og Armin Vauk, der har opgaven i fællesskab.

Eventgruppen

2020 har pga. situationen været præget af meget få events i regi af DN Sorø.

Billeder fra arrangementerne kan ses på hjemmesiden:

<https://soroe.dn.dk/arrangementer/afholdte-arrangementer/afholdte-arrangementer-2020/>

Arrangementer i 2020

Klimaet sker også i Sorø. I et spændende samarbejde mellem Sorø Ungdomsprojekt (SUP) og Danmarks Naturfredningsforening i Sorø (DN Sorø) afholdt vi et fælles klimaarrangement onsdag d. 29. januar 2020 på Værkerne i Sorø.

I alt var der 38 deltagere, som stillede op til en aften, hvor både de globale klimaudfordringer og de lokale muligheder for at gøre noget blev taget op. Blandt deltagerne sås en lang række lokale byrådspolitikere, ledende embedsmænd, lokale DN aktive samt en lang række unge klimaaktivister, en herlig broget forsamling, som fik en lang række gode oplæg og ikke mindst en masse gode snakke omkring bordene.

I DN Sorø var det arbejdsgruppen omkring Grøn Omstilling, som sammen med SUP havde sammensat det spændende program, og som stod for arrangementet. Se også under arbejdsgruppen.

Sportur til Grydebjerg Skov d. 22/8-2020. I alt 15 deltagere mødte frem og havde en fin formiddag i skoven. Vi sørgede for at holde behørig afstand til hinanden og nød det pragtfulde vejr og den smukke skov. Undervejs fortalte Jan Pedersen om skoven og de udfordringer der er med at holde sporet, så det altid er fremkommeligt og med korrekte anvisninger på de opsatte stolper. Der er flere ruter i skoven, så det er vigtigt, at det er de rette skilte som sidder på stolperne og at stolperne i det hele taget fortsat er på plads. Alle stolperne stod fint og pegede rigtigt, så det er muligt for alle at komme korrekt rundt på turen gennem skoven. Turen er på ca. 2 timer gennem et meget spændende landskab, med udsigt til mange store og flotte træer, herunder tillige nogle meget flotte og store kirsebærtræer, douglasgraner, avnbøge og ikke mindst de berømte grydebjergbøge med de meget flotte og lige stammer.

På engen midt i skoven mødte vi de meget nysgerrige Galloway køer, som plejer engen meget flot. Musvågen fløj over engen, dog kraftigt generet af en gråkrage.

Foredrag om Istidens kræfter. I alt 40 deltagere kom forbi Værkerne i Sorø d. 9. september 2020, for at høre foredraget om istidens kræfter, med undertitlen: " Hvor kommer Sengestenen ved Stenlille fra?".

I anledning af (den virtuelle) indvielse af Istidsruten havde DN Sorø ved lic. Scient. Nils Kruse forberedt et bidrag til festlighederne, nemlig dette foredrag om de kræfter, som har formet det landskab, som istidsruten går igennem, og hvor den imponerende 'Sengesten' ved Stenlille ligger meget tæt på ruten, uden at der dog indtil videre har været råd til at skilte med ruten dertil.

Hasselmusens beskyttelse

Tovholder: Heidi Slesvig. Deltagere i arbejdsgruppen: Jan E. Pedersen, Henning Kurt Hansen, Torben Røntorp, Kim Simonsen, Johnny Hansen, Morten Christensen

Den 18. april og 19. april 2020 gennemgik arbejdsgruppen de opsatte hasselmuskasser (144 stk.).

Det var ca. 3 uger senere end i 2019, dette betød, at der var en del kasser, som fuglene var begyndt at bygge reder i og det er jo ikke vores formål med kasserne, så vi blev enige om, at tømme kasserne for de begyndende reder og håbe, at fuglene vil forsøge at bygge reder andre steder end i vores hasselmuskasser. Vi observerede 36 med hasselmusreder i vores kasser, hvoraf 2 med sovende hasselmus.

Samme tid sidste år (den 24. marts 2019) observerede vi 26 med hasselmusreder, hvoraf 2 med sovende hasselmus i.

Således må vi konkludere, at niveauet er nogenlunde det samme som i 2019.

Vi har aftalt, at gennemgå alle opsatte hasselmuskasser den 16. oktober og 17. oktober 2020 og har lavet aftaler med de berørte lodsejere.

Specielt bliver det spændende med inspektion af 5 nye hasselmuskasser nord for Horsebøg skov og i området hvor vi tidligere har set rigtig mange hasselmusreder, et stort område med unge birketræer, som Stiftelsen Sorø Akademi har fældet kraftigt i, for at lære mere om skovningen vil få betydning for hasselmusene i området.

Vi har et godt samarbejde med lodsejerne og ejerne af skovområderne og det er dejligt, når de bakker op om vores arbejde og er lige så spændte, som vi, på om vi finder hasselmus og hvordan bestanden er i år.

Hasselmus i kasse ved gennemgangen om efteråret. Foto: Heidi Slesvig

Natur- og fredningsgruppen

Tovholder: Nils Kruse. Deltagere i arbejdsgruppen: Ella Hilker, Jan Woolthead, Rolf Lehrmann, Henning Busenius-Larsen, Jan E. Pedersen, Vibeke Beltoft

Der har kun været et par få løbende sager som tovholderen har varetaget, nemlig tre besigtigelser med Fredningsnævnet. Den ene på Egholt for at se på opstilling af en pavillon i et fredet område, samt to besigtigelser af Exner-fredninger ved henholdsvis Slaglille kirke, hvor det drejede sig om udbygning af garage og Pedersborg kirke, hvor det var et spørgsmål om fældning af træer på kirkegården, der var på dagsordenen. Sagen ved Pedersborg er endnu ikke afsluttet, mens der ikke var bemærkninger til de to øvrige sager. Dertil kommer to sager, de fredede alleer, Fægangen og Krebshusrunden, som DN Sorø igennem flere år har arbejdet på at få gjort sikret og gjort synlige. Krebshusrunden er blevet forbedret ved at stensætningen nord for vejen er blevet ryddet og dermed synlig; syd for vejen er der strammet op og hækken er fjernet. Det er alt sammen til gavn for at bevare kulturmindeerne i Sorø.

Ved Fægangen er der sat forbudsskilte op, så der ikke må parkeres på de sårbare rødder langs vejen. Desuden er man gået i gang med at udvide parkeringspladsen bagved BMXs klubhus, der også flyttes. Således bliver der lukket ud mod Fægangen. Det underlige er så at Fægangen samt i øvrigt Reitzensteins Allé ikke er at finde på den officielle fredningshjemmeside, fredninger.dk. Det skyldes at det er fredninger aftalt ved såkaldt

overenskomst med Sorø Kommune. DN Sorø har anmodet om at få dem synliggjort, så det fremgår at de er fredede. Men det er ikke lykkedes at komme igennem med dette over for fredningsmyndighederne.

Naturpleje

Tovholder: Lena Bau. Deltagere i arbejdsgruppen: Jan E. Pedersen, Henning Kurt Hansen, Solvejg Karin Pedersen, Bent Jyderup, Annette Elmer, René Andersen, Kirstine Dahl, Jens Jørgen Hansen

I starten af februar inviterede gruppen til en snak om naturpleje. Mødet, som blev holdt på Værkerne, var åbent for alle, og foruden arbejdsgruppen dukkede tre nye interesserede op. Der var bl.a. forslag om en rydning af vedplanter på Mølleediget i Sorø, en idé som dog skal drøftes med kommunen, før den evt. kan blive realiseret.

Den 22. august fandt det årlige høslæt på engen i Vaseskov sted. 12 meget flittige le-slåere dukkede op, og nogle af de mest erfarne og utrolig dygtige le-slåere kommer fra andre steder på Sjælland for at hjælpe med at pleje vores natur! Det er hårdt arbejde, men samtidig hyggeligt, og høslættet er en afgørende indsats for bevarelse af biodiversiteten på engen. Og så er gruppen endda så privilegeret, at Værkstedet Åmosen og Sorø Kommunes nyttejobbere tog den største del af slæbet, nemlig udtrækningen af høet til skovbunden. Tak for hjælpen til alle!

Der er plads til mange flere aktive i naturplejegruppen, og vi håber at gruppen vokser i det næste års tid.

Sags- og Plangruppen

Tovholder: Niels Hilker. Deltagere i arbejdsgruppen: Rolf Lehrmann, Katrine Lund Johansen, Søren Mogensen, Ragnhild Lindsø, Nils Kruse, Jeppe Jørgensen, Jan Woollhead

Gruppen mødes en gang hver måned og behandler mindst 20 sager hver gang. På det efterfølgende bestyrelsesmøde fremlægger gruppen udvalgte, relevante sager for bestyrelsen til endelig stillingtagen. Sagerne drejer sig ofte om landzonetilladelser, men der har også være sager om lokalplaner, kommuneplantillæg, og bygge- og beskyttelseslinier. Nedenstående er eksempler på problemstillinger.

Markante sager

Rundturen der blev væk

Den ulovlige nedlæggelse af markvej ved Alsted er en sag, der går ca. 13 år tilbage, hvor ejeren af Alstedgård dengang forbød adgang til en markvej, som forbandt Hejreskovvej med en anden markvej øst for Alsted, og dermed gav muligheder for en fin rundtur med udkig til Susådalens særlige natur.

En ganske kort opsummering. DN, Friluftsrådet og lokalrådet indbragte sagen for Naturklagenævnet, der fastslog, at adgang til markvejen fortsat skulle være mulig. Derefter pløjede ejeren markvejen op. Ejeren indbragte sagen for Byretten - og tabte. Men intet skete og i 2013 gav Sorø Kommune så tilladelse til at nedlægge markvejen.

DN Sorø måtte endnu engang klage og den 16. juni 2015 blev Sorø Kommunes tilladelse ophævet af klagenævnet, som samtidig bemærkede, at det er muligt for ejeren at søge kommunen om etablering af en alternativ adgangsmulighed, som grundlag for en ny ansøgning om at nedlægge markvejen.

Nævnet siger i sin begrundelse, at markvejen har væsentlig rekreativ betydning, idet den giver offentligheden mulighed for at opleve Susåen på relativt tæt hold og muliggør en rundtur ad Hejreskovvej og ind ad markvejen tilbage til Alsted.

I denne beretningsperiode har DN Sorø den 20. maj 2020 spurgt Sorø Kommune om status for genetablering af stien. Og kan på baggrund af besvarelsen konstatere, at den pågældende afdeling i Sorø Kommune er presset på ressourcer, så der endnu ikke er taget initiativ, der endegyldigt vil sikre offentligheden mulighed for ved en rundtur at opleve Suså-dalen på relativt tæt hold.

Hasselmusen skal beskyttes – Smedevej 54

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har ophævet Region Sjællands gravetilladelse på Smedevej 54 i Sorø. Baggrunden er, at DN Sorø tilbage i december 2017 klagede over tilladelsen, idet vi henviste til den beskyttelse hasselmusen nyder efter habitatdirektivets bilag IV. Vi beklagede i henvendelsen, at Regionen ikke har taget stilling til om den økologiske funktionalitet for populationen af hasselmus øst for projektområdet ved Koldemosevej forringes, da den risikerer at blive isoleret og måske uddø, når den ikke kan komme i kontakt med kernegruppen vest for ved Horsebøg Skov.

Vi skrev endvidere, at projektområdet det hele taget må siges at være en del af hasselmusens naturlige udbredelsesområde, hvorfor vi foreslog, at der på ydersiden af en vold som minimum efterlades en 30 meter bred korridor, der beplantes med hasselmusvenlig vegetation.

Det er denne klage, som Miljø- og Fødevarerklagenævnet i en kendelse den 24. juni 2020 har hjemvist til fornyet behandling, idet udvinder "ikke i tilstrækkelig grad har afklaret det ansøgte projekts betydning i forhold til en økologisk sammenhæng mellem de to områder med hasselmus øst og vest for indvindingsarealet."

Vi kan nok forvente, at udvinder og Regionen efter hjemvisningen vil arbejde videre med en løsning, der bedre tilgodeser hasselmusens beskyttelsesbehov, evt. løsningen med en 30 meter bred korridor, som vi foreslog i klagen. DN Sorø følger naturligvis sagen.

Terrænregulering – deponering eller forbedring af driften

DN Sorø har påklaget, at Sorø Kommune har accepteret, at der terreænreguleres med 75.000 m³ jord på ejendommen Hestehavevej 6 i Sorø. Arealet har ikke været dyrket i flere år, ligesom der ved en gennemgang af luftfoto over ejendommen, er klare indikationer på, at området har været brugt til gravning af råstoffer (grus). Afgravningen, som tydeligt ses på luftfotos, har medført, at der er opstået søer, der må være omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og derfor ikke umiddelbart kan sløjfes med en terrænregulering eller opfyldning med jord.

Sorø Kommune foretager desværre ikke en konkret vurdering af, om der er tale om ændret drift eller om den ønskede terrænregulering og de ønskede mængder jord, overstiger, hvad der er nødvendigt for den landbrugsmæssige drift. Kommunen konkluderer blot, at der ikke er tale om en ændret anvendelse af arealet, og dermed kræver det ansøgte ikke en landzonetilladelse.

Den nævnte sag er imidlertid ikke den eneste. Sorø Kommune har med samme attitude modtaget og accepteret en del ansøgninger om jordpåfyldning i det åbne land uden en nødvendig vurdering af, om der i stedet er tale om opbevaring af overskudsjord, som efter planloven vil kræve en landzonetilladelse.

Det drejer sig bl.a. om sagen fra Frenderupvej 1 i den nordøstligste del af kommunen. Her har Sorø Kommune vurderet, at der er tale om en opfyldning af mindre omfang, som derfor ikke kræver landzonetilladelse jf. §35 stk. 1 i Planloven. DN har bedt Kommunen om at præcisere, hvor grænsen for opfyldning af henholdsvis større og mindre omfang går, idet der i den aktuelle sag udlægges der 69.000 m³ på ca. 50.000 m² areal, i alt svarende til ca. 2.800 lastvognslæs. Der er angiveligt ikke fastlagt en sådan grænse.

Lodsejer opfordres alene til, som ejer, at føre løbende kontrol og tilsyn med, at den jord, der modtages, opfylder forudsætningerne.

Det anføres samtidig, at området er et indvindings- og indsatsområde med særlige drikkevandsinteresser. DN Sorø følger sagerne nøje og er især opmærksomme på, om der er tale om jordpåfyld på landbrugsjorder, der skråner ned mod målsatte vandløbsstrækninger, da risikoen for store regnmængder er stigende, og kan

lede til utilsigtede, store jordskred og udledninger direkte til naturen. Eller om jordpåfyldning sker i landskabeligt værdifulde landskaber.

Sporgruppen

Tovholder: Bent Jyderup, Jan E. Pedersen. Deltagere i arbejdsgruppen: Søren Hansen, Henning Kurt Hansen, Henning Busenius-Larsen, Torben Røntorp, Heidi Slesvig, Benny Werge, Jens Jørgen Hansen

Alle spor fik i april og maj et tiltrængt løft, hvor gruppen var sporene igennem med le og ørnenæb. Mange nye infotavler blev udskiftet, og hele 6 stolper blev skiftet.

Årets sportur blev afholdt i august på Sporet i Grydebjerg skov, der deltog 16 i turen.

Igen har gruppens største opgave været at bekæmpe Bjørneklo på Aage V. Jensen Naturfondes areal i Lyng Eskillstrup. Fire gange har gruppen været på "Bjerget", hvor også en del træer er fældet.

På trappen til toppen af Maglebjerg er gangtrin udskiftet.

Ved sporet i Tersløse Bøgeskov, er der opsat 2 bænke.

Grundet mange danskere har holdt ferie "hjemme", er der blevet brugt rigtig mange foldere, hvor arbejdsgruppen har sørget for løbende opfyldning i folderkasserne.

Gruppen har stadig behov for tilgang af nye medlemmer.

En stor ros til gruppen fra tovholderne for en stor og flot indsats.

Vandløbsgruppen

Tovholder: Jørgen Tybrind. Deltagere i arbejdsgruppen: Leif Møller, Jan Pedersen

Revideringen af vandløbsregulativer er stadig i gang og det er de mindre vandløb det indtil videre har drejet sig om. Regulativerne bliver udarbejdet i henhold til de fælles retningslinier der blev aftalt sidste år mellem kommunen, Gefion, Sorø Vandløbslaug, Danmarks Sportsfiskerforbund og DN. Der har således kun været en enkelt henvendelse fra vandløbsgruppen vedrørende et regulativ. Der var angivet tre årlige grødeskæringer, det blev efterfølgende ændret til to.

I forbindelse med grusgravningerne i Bromme, Munke Bjergby og Døjringe området har kommunen fået udarbejdet en rapport af Rambøll, der ved hjælp af modelberegninger, påviser hvordan den øgede graveaktivitet under grundvandsspejlet påvirker vandføringen i de to år.

Ved fuld udnyttelse af gravetilladelse viser beregningerne, at vandføringen i begge år vil blive påvirket i negativ retning, værst i Lyng Bæk. Kommunen har fornuftigvis valgt, at fremtidige gravetilladelse gives ud fra, at de udnyttes fuldt ud. Dette betyder blandt andet, at det er indvinderen der skal dokumentere, at vandløbene ikke påvirkes af graveaktiviteten.

Kommunen er ligeledes blevet mere opmærksom på, om betingelserne i gravetilladelse overholdes og her særligt at grundvandet ikke sænkes under den fastlagte kote, samt at vandstandsdata bliver indberettet.

Om det så ændrer noget eller skaden allerede er sket, må fremtiden vise.

Fora

DNs repræsentantskab

Repræsentantskabet er DN's højeste myndighed, og mødes to gange årligt. Det har følgende hovedopgaver:

- Beslutte DN's overordnede politik
- Vedtage foreningens årlige aktivitetsplan og tilhørende budget
- Godkende foreningens årsregnskab
- Vælge præsident, vicepræsident, hovedbestyrelse og udvalgsformænd

Repræsentantskabsmøderne ligger normalt i november og i april. I november 2019 var der møde i Helsingør og i april 2020 skulle der have været afholdt møde i Rebild, men dette blev udsat pga. Coronaen.

Det er i skrivende stund usikkert, hvad der sker med Repræsentantskabsmødet i Middelbart, der holdes i november 2020. Om det bliver delvis digitalt eller udelukkende digitalt.

DN Sorø har to delegerede og er normalt repræsenteret af formanden og næstformanden.

DNs samråd for region Sjælland

Samrådet består af 2 repræsentanter fra hver af regionens 17 afdelinger. DN Sorø repræsenteres af formand og næstformand. Samrådet ledes af et formandskab på 4 med Niels Hilker, Sorø som formand, og har som opgave - ud over gensidig dialog og inspiration - at skrive høringsvar til regionale planer og hvor sager går på tværs af kommunegrænser og berører større områder.

I år var der den 5. september et vellykket Regionstræf i Marielyst på Falster, hvori bl.a. indgik en guidet tur i Bøtøskoven. Det efterfølgende møde bød på interessante debatter med bl.a. Præsidenten Maria Reumert Gjerding om udkastet til visioner i forbindelse med Organisationsstrategien i DN.

De mange deltagere i årets Regionstræf på Falster

Frivilligcenter Sorø

DN Sorø har fået indvalgt en repræsentant, Rolf Lehrmann, i Frivilligcenterets bestyrelse, hvor det samlede arbejde med frivillige i Sorø kommune koordineres.

Grønt Forum

DN Sorøs repræsentant i Grønt Forum i Sorø Kommune er formanden Niels Hilker

DN Sorø har en repræsentant i Grønt Forum, der er et rådgivende organ for hhv. Teknik- og Miljøudvalget og Økonomiudvalget i Sorø Kommune. Grønt Forum består pt. af 16 repræsentanter fra grønne organisationer i

kommunen og har holdt 2 møder i årets løb. Grønt Forum har et årligt fællesmøde med kommunens økonomiudvalg og udvalget for teknik og miljø.

Grundvandsråd i Sorø Kommune

DN Sorøs repræsentant i Grundvandsrådet i Sorø Kommune er Leif Møller

Der har ikke været afholdt møde i Grundvandsrådet i årets løb.

IT-netværk

DN Sorøs næstformand er blevet tovholder for DNs IT-netværk, som arbejder for at få DNs anvendelse af IT og digitale værktøjer op i et andet gear. Som det er nu, har DNs sekretariat et meget lille engagement i afdelingernes anvendelse af diverse systemer.

Dialogen er dog god imellem sekretariatet og IT-netværket, men ressourcerne synes ikke at være til stede for at udnytte potentiale bedre.

IT-netværket har ad flere omgange stillet forslag til tilførsel af ressourcer til sekretariatet, hvilket endnu engang forsøges på det kommende repræsentantskabsmøde.

Organisationsudvalget

DN Sorøs formand, Niels Hilker er formand for DNs centrale organisationsudvalg. Udvalget, der består af 8 medlemmer, har til opgave at rådgive Hovedbestyrelsen om, hvordan DN organiserer sig effektivt og demokratisk. Udvalget har derfor særlig fokus på organisationsudviklingen, frivillig strategi og den interne kommunikation.

Organisationsudvalget har udpeget Niels Hilker som medlem af den særlige styregruppe med bl.a. Præsidenten Maria Reumert Gjerding, der har ansvar for udviklingen af en organisationsstrategi for DN, herunder delstrategier for Frivillige, Børn, Unge og Politik. Her er Niels tovholder for politik-strategien. Styregruppen har holdt debatmøder om et udkast til visioner med samtlige DNs Samråd.

Organisationsudvalgets formand, Niels Hilker, Præsidenten Maria Reumert Gjerding og DNs direktør, Lars Midtby slapper af efter velgennemført samrådsmøde i DN Region Sjælland d. 5. september 2020

Opsamling

Som nævnt i indledningen har 2020 været præget af Coronaen. Dens første og nu anden bølge har naturligvis påvirket vores arbejde. 2021 bliver derfor året, hvor vi forhåbentlig skal op i gear på alle fronter.

Og der er stadig nok at se til. Den lokale politiske ledelse har ikke natur, miljø og grøn omstilling som højeste prioritet. Det er en udfordring, som kræver opmærksomhed og engagement. Hertil kommer, at der i november 2021 skal være kommunal- og regionsvalg. Her skal vi selvfølgelig være på forkant og tilbyde de politiske partier og kandidater synspunkter om natur, miljø og grøn omstilling, så det grønne område kan få en fremtrædende plads i den kommunale valgkamp. Den udfordring tager vi op, som Sorø Kommunes store grønne organisation.

Vi vil også forsætte med at udbygge vores brede og stærke folkelige forankring. DN Sorø skal være det første sted, man søger hen, hvis man som frivillig vil være med til at gøre en forskel for en bedre natur, et rent miljø eller for den grønne omstilling.

Niels Hilker, formand for DN Sorø